

ÁT-NÉZŐ

A MÚLT IGÉZETÉBEN

OLÁH ANDRÁS VERSEI ELÉ

Mindannyian kötődünk valamiképp a múlthoz. Vagy úgy, hogy felvállaljuk a ránk hagyott örökséget, és ezen roppant súly terhe alatt próbáljuk továbbörökíteni mindazt, amit folytathatónak vélünk. Vagy szembefordulunk vele. Tagadunk, és a tagadás által lépünk valamiképp előre. Ám akár az első, akár a második lehetőséget válasszuk is, óhatatlanul párbeszédet folytatunk az (irodalmi) örökségként értett múlttal. Megszólítjuk, élővé tesszük. Emlékszünk még József Attila *A Dunánál* című versének gyönyörű soraira? De főként ez a részlet juthat eszünkbe rögtön: „Elegendő / harc, hogy a multat be kell vallani”. De hogyan viszonyulunk egy szűkebb és kevésbé emelkedett témához, a magánélethez, s az apró-cseprő élményekből mozaikként összeálló saját múltunkhoz?

Oláh András versei mintha e saját múlt igézetében fogantak volna, ugyanis vallomások és tünődések születtek tolla alatt az egykor voltról, a feltételesről, a kétségek közt is jelenlévő reményről. Beszédes, hogy a múlt szó gyakran fordul elő ezekben a versekben, különféle szintagmákban. Egy-szer „közénk szorult múlt”-ről beszél (*hajnali töprengés*), máskor a „kitörölt múlt” és a „megtúrt múlt” jut eszébe (*[következmények nélkül]*), hogy a kissé a spleen életérzését megidéző „bágyadt múlt”-tól (*[ki válaszol]*) a „be nem váltott ígéretek”-ig jusson el (*patthelyzet*). Itt valószínűleg az ígéretből asszociálhatunk valamilyen megfoghatatlan egykori helyzetre. De nála mindez nem öncélú, a vallomás-jelleg formai játékosággal, könnyedséggel és megragadó személyességgel párosul.

Mert valakihez mindig szólnia kell: a feltételezett kedveshez, önmagához, az olvasóhoz. Vagy mindháromhoz egyszerre.

CSORDÁS LÁSZLÓ